

09.08.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**09 Ağustos 2023
Çarşamba**

09.08.2023

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

09 Ağustos 2023 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Şarj Hizmeti Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği (Seri No: 4)

TMO silosundaki patlamanın hububat fiyatlarını etkilemesi beklenmiyor

Türkiye Ürün İhtisas Borsası Genel Müdürü Ali Kırall, Kocaeli'deki Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) silosunda meydana gelen patlamadan etkilenen hububat stok miktarının Türkiye için büyük bir miktar olmadığını belirterek, "Bu elim kaza nedeniyle iç piyasada buğday başta olmak üzere hububat fiyatların etkilenmesi mümkün değildir." dedi.

Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) Genel Müdürü Ali Kırall yaptığı açıklamada, Kocaeli'nin Derince ilçesindeki TMO silosunda meydana gelen patlamada yaralananlara acil şifalar diledi.

Hasat dönemi boyunca sahada canla başla çalışan başta TMO ve lisanslı depo çalışanları olmak üzere herkese emekleri için teşekkür eden Kırall, Tarım ve Orman Bakanlığının verilerine göre patlamanın meydana geldiği yerde 13 silo kuyusunda ve müştemilatta hasar meydana geldiğini söyledi.

Kırall, TMO Derince Limanı silosunun toplam kapasitesinin 95 bin ton olduğunu, açıklanan bilgiye göre de söz konusu depolarda 75 bin ton civarında ürün bulunduğunu ifade ederek, bu ürünlerin yaklaşık yüzde 20'sinin patlamadan etkilendiğini aktarıldığını bildirdi.

Türkiye'nin bu yıl buğday rekoltesi beklentisinin 22 milyon ton civarında olduğu bilgisini veren Kırall, "Patlama meydana gelen depolar küçük depolar değildir ancak burada bulunan ve etkilenen hububat stok miktarını Türkiye rekoltesiyle kıyasladığımızda oldukça sınırlı bir rakamdır. Bu elim kaza nedeniyle iç piyasada

buğday başta olmak üzere hububat fiyatlarını etkilenmesi mümkün değildir." diye konuştu.

Hasat değerlendirmesi

Türkiye'nin bu sene bereketli bir hasat dönemi geçirdiğini vurgulayan Kırali, hasadın iyi olmasının yanı sıra lisanslı depoların da doluluk oranının yüksek olduğunu kaydetti.

Kırali, "Tahıl Koridoru"nda yaşanan krizin de ülkeyi kısa vadede etkilemeyeceğine dikkati çekerek, bunda TMO'nun iki senedir oldukça temkinli bir duruş sergilemesinin etkisinin büyük olduğunu dile getirdi.

Lisanslı depoların Türkiye'de hububat varlığı için çok önemli olduğuna işaret eden Kırali, depoların artmasının piyasaya olumlu etkiler yapacağını sözlerine ekledi.

ABD'de soya fasulyesi ve mısır fiyatları geriledi

Soya fasulyesi ve mısırın Chicago borsasında işlem gören vadeli kontratları ABD'de hasat kalitesinin iyileştiğini gösteren raporun ve elverişli hava koşullarına dair tahminlerin fiyatları baskılamasıyla geriledi.

ABD tarım bakanlığının (USDA) yayımladığı haftalık raporda mısır hasadının %57'sinin "iyi veya mükemmel" seviyede olduğu yer aldı. Geçen hafta yayımlanan raporda bu oran %55 seviyesindeydi. Raporda soya fasulyesinin ise %54'ünün "iyi veya mükemmel" seviyede olduğu yer aldı. Geçen hafta yayımlanan raporda bu oran %52 seviyesindeydi.

Chicago borsasında en yüksek işlem hacmine sahip olan soya fasulyesi vadeli kontratları %0.3 azalarak 12.98 dolar/bushel, yani 476.9 dolar/ton seviyesine geriledi. Mısır %0.2 gerileyerek 4.95 dolar/bushel yani 194.9 dolar/ton seviyesine gerilerken buğday %1 gerileyerek 6.51 dolar/bushel yani 239.2 dolar/ton seviyesine düştü.

İş dünyası ile istişare toplantılarının ikincisi başladı

“2023 Yılı 2. Yarıyıl Ekonomi ve İstişare Toplantısı”nın ikincisi Ankara'da başladı.

ANKARA (EKONOMİ) - Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın ilkinin İstanbul'da gerçekleştirdiği “2023 Yılı 2. Yarıyıl Ekonomi ve İstişare Toplantısı”nın ikincisi Ticaret Bakanlığı ev sahipliğinde Ankara'da başladı.

Toplantıya, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Bankalar Birliği Başkanı Alparslan Bayraktar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ile Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı katıldı.

İş dünyasından ise TOBB, DEİK, TİM, TESK, MÜSİAD, TÜSİAD, ASKON, TÜRİSAB, TÜMSİAD, TMB, UND, İTO, İSO, ATO, ASO, MESİAD, İGİAD, TAMPF (Türkiye Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu), BMD (Birleşmiş Markalar Derneği), PERDER (Türkiye Perakendeciler Federasyonu), Gıda Perakendecileri Derneği, TÜRES, KUMOVA, KONUTDER ve E-ticaret platformları toplantıda yer alıyor.

İhracat İklimi Endeksi temmuzda 50,3 oldu

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, temmuzda 50,3 olarak gerçekleşti.

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Temmuz 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre, endekste eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Haziran'da 51,1 olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi, üst üste üçüncü kez aylık bazda azalarak temmuzda 50,3'e geriledi. Bu rakam, uluslararası talep koşullarında yaşanan güçlenmenin çok hafif olduğuna işaret etti. Yaşanan iyileşme, son 6 aydır devam eden pozitif dönemin en sınırlı düzeyinde gerçekleşti.

Türk imalat sektörü ihracat pazarının yaklaşık yüzde 9'unu oluşturan Almanya'da üretim hazirandaki yatay seyrin ardından temmuzda son 6 ayın ilk düşüşünü kaydetti. İtalya, Fransa, Hollanda, Polonya ve Çek Cumhuriyeti dahil olmak üzere diğer birçok Avrupa ülkesinde de ekonomik aktivite zayıfladı. Takip edilen tüm ekonomiler içerisinde en kesin üretim daralması Avusturya'da gerçekleşti. Birleşik Krallık, İspanya ve Yunanistan genişleme bölgesinde kalmaya devam etse de bunlardan sadece Yunanistan'da büyüme haziran ayına göre hız kazandı. ABD'de ekonomik aktivite temmuzda üst üste altıncı kez arttı ancak söz konusu artış ivme kaybederek şubattan beri en düşük oranda kaydedildi.

Küresel çapta en olumlu talep gelişmeleri büyük ölçüde Orta Doğu'da yoğunlaştı

Üçüncü çeyreğin başında küresel çapta en olumlu talep gelişmelerinin yine büyük ölçüde Orta Doğu'da yoğunlaştığı görüldü. Birleşik Arap Emirlikleri, Katar ve Suudi Arabistan'da ekonomik aktivite hızlı artışlar gösterdi. Anket kapsamında takip edilen tüm ekonomiler içerisinde en belirgin büyüme Suudi Arabistan'da ölçüldü. Diğer ülkelere bakıldığında, Lübnan'da üretimin art arda ikinci ay arttığı, Mısır'da ise düşüşün hız kestiği görüldü. Temmuzda ekonomik aktivitenin önceki aya göre daha hızlı arttığı Hindistan güçlü performansını sürdürürken Rusya ve Çin'de ise büyüme ivme kaybederek de olsa devam etti. Brezilya'da ise üretim son beş aydır ilk kez daraldı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Avrupa'da özellikle imalat sektöründe giderek bozulan ekonomik görünüm, Türk imalat sanayi ihracatçıları açısından iyileşme trendinin sona ermiş olabileceğine işaret ediyor. Firmalar, Orta Doğu'daki canlı talep koşullarının şu an için büyümeyi devam ettirmesini ümit ediyor olacak. Ancak dış talep koşullarının kötüleştiği bir dönemin açılmaması için küresel ölçekte büyümenin daha genele yayılı hale gelmesi gerekecek." ifadesini kullandı.

Finansmana erişim sorunu 1,5-2 aya kadar düzelecek

İş dünyası temsilcilerinin ve 7 bakanın katıldığı 2023 Yılı 2. Yarıyıl Ekonomi ve İstişare Toplantısı'nda öncelikli konular arasında finansman sorunu yer aldı. Toplantıda finansman sorununun 1,5-2 ay içinde çözüleceği belirtildi. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, her kesimde vergi reformu beklentisi olduğunu dile getirdi.

YENER KARADENİZ

İş dünyasından 24 STK, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve 7 bakanın katıldığı 2023 Yılı 2. Yarıyıl Ekonomi ve İstişare Toplantısı, dün Ankara'da gerçekleştirildi. Yaklaşık 4 saat süren toplantıda yer alan bakanlar Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat oldu. İş dünyası temsilcisi STK'lardan ise TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, DEİK Başkanı Nail Olpak, TİM Başkanı Mustafa Gültepe, TESK Başkanı Bendevi Palandöken, TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, MÜSİAD Başkanı Mahmut Asmalı, ASKON Başkanı Orhan Aydın, TÜRSAB Başkanı Firuz Bağlıkaya, TÜMSİAD Başkanı Yaşar Doğan, TMB Başkanı Erdal Eren, UND Başkanı Çetin Nuhoglu, İTO Başkanı Şekib Avdagiç, İSO Başkanı Erdal Bahçıvan, ATO Başkanı Gürsel Baran, ASO Başkanı Seyit Ardiç, MESİAD Başkanı Gürbüz Oruç, İGİAD Başkanı Ayhan Karahan, TAMPF Başkanı Hüseyin Altaş, BMD Başkanı Sinan Öncel, PERDER Başkanı Faruk Güzeldere, GPD Başkanı Alp Önder Özepamukçu, TÜRES Başkanı Ramazan Bingöl, KONUTDER Başkanı Ramadan Kumova ve ETİD Başkanı Emre Ekmekçi olmak üzere 24 isim katıldı.

• ARA ELEMAN KONUSU İLK SIRADA

İş dünyası temsilcilerinin EKONOMİ'ye verdiği bilgilere göre yaklaşık 4,5 saat süren toplantıda her bir STK temsilcisi sektörel sorunlar ile ilgili 5'er dakikalık sunum yaptı. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in erken ayrılmak zorunda kaldığı toplantıda en fazla gündeme gelen iki konular finansman ve ara eleman sıkıntısı oldu. Şimşek'in konuşmasında finansman sıkıntısının düzenlemelerden kaynaklı sorunlar nedeni ile yaşandığını ve onların aşılması ile 1,5-2 ay içinde giderileceğini söylediği belirtilirken öne çıkan diğer başlıklar şöyle sıralandı: "3 yıllık makro istikrar dönemine geçiş dönemindeyiz. Para politikasını işlevsel hale getiriyoruz. Sistemin işlemesi için normalleşmemiz gerekiyor ve onu sağlamaya çalışıyoruz. Piyasa gerçekleri ile enflasyonun çıpılanması için Merkez Bankası'nın çabası var. Finansmana erişim 1,5-2 ay içinde rahatlayacak. Depremi ekonomiye yükü çok yüksek. Milli gelirin yüzde 4'üne yakın bir ilave harcama gerekiyor ve bu 2024-2025 yılında da devam edecek. Reformlar zaman alır, hemen sonuç vermez. İhracata yönelik yatırım ve üretimi önceliklendiriyoruz. Cari açığın makul bir düzeye çekilmesini amaçlıyoruz. Merkez Bankası ortaya gerçekçi hedefler koydu, biz beklentileri doğru politikalar ile şekillendireceğiz. Amacımız daha çok üretim, ihracat ve istihdam. Enflasyon kolaycı yollar ile inmez. 2,5-3 yıla ihtiyaç var. Rekabet gücünü artıracak tedbirler önceliğimiz olacak." Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır da orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin üretimine öncelik vereceklerini ve bunlara teşvik verdiklerini dile getirdi. Öte yandan sanayi alanları problemi olduğunu dile getiren Kacır, Türkiye'nin yüz ölçümünün yüzde 1,35'inin sanayi alanı iken bu oranın Almanya'da yüzde 2,5 olduğunu söyledi.

● "HARCAMA TEDBİRLERİ ALINMALI"

Toplantının ardından açıklama yapan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, toplumun her kesiminde vergi reformu beklentisi olduğunu söyledi. Yılmaz, "Siyasi istikrar olmadan ekonomide istikrar olmuyor, öngörülebilirliğin artması toplantıda önemli maddelerden biriydi. Doğru politikalar izlenmesi gerektiği konusunda anlayış birliği var. Hedefimiz istikrarla büyüme" dedi. Yılmaz, bütçe harcamalarıyla ilgili "Konut arzının artırılması, konut maliyetlerinin düşürülmesi noktasında önemli katkılar ifade edildi. Bütçede disiplini sağlarken bütçedeki deprem başta olmak üzere artan harcamaları bütçe açığını belli düzeyin üzerine çıkarmaması açısından yaptığımız çalışmalar var. Bununla ilgili gelir tedbirleri aldık, harcama tedbirleri de alınmalı" diye konuştu. Yılmaz, toplantıda sanayinin arazi sorununun da gündeme geldiğini bildirerek, bu konuda uluslararası bazı mukayeselerle, çevreye, tarıma diğer hususlara da dikkat ederek, sanayinin ihtiyaç duyduğu araziye uygun maliyetlerle sağlama noktasında bir çalışmanın dile getirildiğini ifade etti. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin finansa erişiminin de gündeme getirildiğini aktaran Yılmaz, "Para politikamız çerçevesinde atılan bazı adımlar var biliyorsunuz. Kredilerde miktarsal sıkılaştırma uygulamaları yapılıyor. Ancak bu toplantıda da ifade edildiği üzere, ihracat, yatırım ve üretim konuları istisna kılınmış durumda bu sıkılaştırmada. Aşırı birtakım tüketim noktalarında veya büyüme ile çok ilgili olmayan noktalarda miktarsal

sıkılaştırma yapılırken, ihracatımızı, yatırımımızı, üretimimizi artıracak konularda daha esnek bir tutum olduğunu ifade edebilirim” şeklinde konuştu.

• İŞ DÜNYASI TOPLANTIDAN MEMNUN AYRILDI

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz başkanlığında gerçekleştirilen 2023 Yılı 2. Yarıyıl Ekonomi ve İstisare Toplantısı’na ilişkin, STK Başkanların değerlendirmeleri şöyle:

■ **BMD BAŞKANI SİNAN ÖNCEL:** İlk kez böyle bir toplantı oldu. Çok verimli, güzel ve faydalı bir toplantı idi. 24 STK başkanı sektörlerinde yaşanan sorunları dile getirdi. Biz dernek olarak fahiş kira artışlarını dile getirdik ve bununla ilgili çözüm önerimizi paylaştık. Talep daralmasının önüne geçmek için enflasyonla mücadele kapsamında kampanya önerimizi dile getirdik. Nakit alışverişte 2016’da konan 7 bin TL’lik üst sınırın güncellenmesi gerektiğini söyledik. Gelir vergisi baremlerinin güncellenmesi ve personelin vergiden istisna yemek bedellerinin güncellenmesi gerektiğini söyledik. İstisare anlamında çok üst düzey bir toplantı oldu.

■ **TÜRES BAŞKANI RAMAZAN BİNGÖL:** İlk kez bu kadar verimli bir toplantı oldu. Umuyoruz ki devamı da gelecek. Çok verimli geçti. Herkes kendi açısından sektöründe yapılması gerekenleri anlattı. Biz de et fiyatlarının düşmesi için gıda kurulunun aktif olması ve hayvancılığın da küçükbaşta dönmesi gerektiğini söyledik. Bizim topraklarımız buna daha uygun. Büyükbaşta göre ot yetişmiyor. KDV ile ilgili alış-satış arasındaki 8 puanlık farkı anlattık. Kıdem tazminatlarını konuştuk. Enflasyonu tetikleyen sektörlerin başında restoran lokanta ve gıda geliyor. Biz tazminatları menüye yansıtıyoruz. Onu da takip ettiklerini söylediler. Gıda israfı ile ilgili ülke genelinde kampanya konusunu dile getirdik. Çok verimli geçti. Belirli aralıklarla toplantının yapılacağını belirttiler.

■ **TAMPF BAŞKANI HÜSEYİN ALTAŞ:** Toplantı, çok verimli ve güzel geçti. Herkes 5-10’ar dakika sektörel sorunlarını dile getirdi. Ama esas konu fiyat istikrarı nasıl sağlanacak, enflasyon ile mücadele ve Türk ekonomisinde diyalog ve işbirliği idi. Nitelikli işgücü, üretim ve ihracatın teşviki konuları konuşuldu. Biz de konuşmamızda perakendeciler olarak günah keçisi olmamamız gerektiğini anlattık. Enflasyon sadece bizden değil üretici lojistik ve tüketici kaynaklı aynı zamanda. Hatta tüketicinin fiyat artacak beklentisinin enflasyonu asıl artıran unsur olduğunu bu konuda bilinçlendirilmeleri gerektiğini söyledik. Tüm sektörler bir arada değerlendirilmesi için perakende sektörü hakkındaki düzenlemelerde bizden de görüş alınması gerektiğini talep ettik. Nitelikli işgücünde kurslar ve meslek yüksekokullarının açılmasını talep ettik. Esnek çalışma konusunun gündeme gelmesi ve vergide adalet talep ettik. Çok verimli bir toplantı idi. Umuyoruz ülke için hayırlı olur ve söylenenler de yapılır.

■ **GPD BAŞKANI ALP ÖNDER ÖZPAMUKÇU:** Çok önemli bir toplantı idi koordinasyon açısından. Kendilerine çok teşekkür ediyoruz. Ekonomi

koordinasyonundaki bakanlarımız ile bir araya geldik. Tüm üst STK'lar konularını ifade etti. Onlar da son derece olumlu bir şekilde notlarını aldılar ve bizleri aydınlatıldılar. Kıymetli bir organizasyon oldu. Enflasyon ile mücadele noktasında neler yapılabileceği konusunda bir toplantı idi. Biz de gıda perakendecileri olarak elimizi taşın altına koyacağımızı her türlü desteği vereceğimizi ifade ettik.

■ **TÜRSAB BAŞKANI FİRUZ BAĞLIKAYA:** Çok faydalı ve samimi bir toplantı idi. Hizmet sektöründeki tüketici hakları düzenlemesinin diğer sektörlerden ayrı yapılması gerektiğini, genel geçer tüketici hakkı kurallarının turizm sektöründe sıkıntı yarattığını ilettik. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), kredi kartıyla yurtdışı turizm harcamalarındaki taksitlendirmeyi kaldırmasının anlaşılır olduğunu ancak Kıbrıs'ın bundan muaf olması gerektiğini söyledik. Ev kiralamalarının ciddi sıkıntılar yaratıyor. Türkiye'ye gelen turist sayısı artıyor ama otellerde doluluklar düşük kalıyor. Günlük ev kiralamalarının bir şekilde kontrol ve kayıt altına alınmasına gerektiğini de belirttik. Turistik amaçlı kiralanan evlerin belgelenmesi ve seyahat acenteleri vasıtasıyla turistlerin hizmetine sunulması yönündeki talebimizi de ilettik. Böylece vergilendirmesi ve kontrolü kolaylaşır.

■ **ATO BAŞKANI GÜRSEL BARAN:** Sektörün sorunlarını konuşarak, çözümle ilgili görüş alışverişi yapma imkanı yakaladık. Toplantıda, markalaşmakla ilgili destekler verilmesini talep ettik ve bu önerimiz kabul edildi. Bizim üreticimizin artık yurt dışındaki markalara hizmet etmek yerine kendi markalarımızı oluşturarak kendimize hizmet etmek ve kendi karlılığımızı katma değerimizi artırmakla ilgili girişimlerde bulunacağız. Hükümetimizin üyeleri bu girişimlere destek ve teşvik vereceklerini söylediler. Mesela, tekstil alanında dünyadaki en kıymetli markalardan birinin üretimini Ankara'da yapıyoruz. Bir ürünü 18 Euro'ya mal ediyor, 20 Euro'ya satıyor ve 'Çok güzel para kazandık.' diyoruz. Halbuki o ürünü gönderdikten sonra 100 Euro'ya geri alıyoruz. İşte marka budur. Markalaşmanın gücü budur. Biz de ürünlerimizi bu hale getirmekle ilgili bir gayretin içerisinde olacağız. Her alanda olduğu gibi tekstil ve sanayi alanında da markalaşmaya ihtiyacımız var. Bugünkü toplantıdan çıkan sonuç şudur ki hükümetimiz tekstil ve sanayi alanında markalaşmamız için önümüzdeki dönemde destek verecek. Bu markalaşmayla ülke ekonomisine önemli oranda katkı sağlayacağımıza yürekten inanıyorum.

■ **TESK BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN:** Esnaf ve zanaatkar ile tüm çalışanların haklarının karşılanması, sorunlarının giderilmesiyle ilgili değerlendirmeler yapıldı. Yüksek enflasyonun düşürülmesiyle ilgili alınacak tedbirler ve finansmana ulaşımdaki zorlukların giderilmesiyle ilgili sorunlar, yine aynı şekilde haksız rekabetle ilgili yapılacak düzenlemeler toplantının en önemli maddelerindendi. Burada asıl amaç piyasalara bir güven verilmesiydi. Kalıcı tedbirlerin alınması, gerekli yaptırımların yapılması, gerekirse belirli tüketim malları üzerinde fiyatların korunması şartıyla, tüketicinin korunmasında stokçuluğun önlenmesiyle ilgili taleplerimizi de anlattık.

Tasfiye kararı alan şirket sayısı ilk yarıda %16 arttı

Finansman yükü altında ezilen işletmelerin sürdürülebilirliği tehdit altında... Yılın ilk 6 ayında tasfiye kararı alan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16 artarken, kurulan şirket sayısındaki yüzde 3,6 oranında azalma girişimcilerin tedirginliğini gözler önüne seriyor.

MERVE YİĞİTCAN

İşletme sermayesi eriyen, finansmana erişimi de giderek kısıtlanan şirketlerin ekonomik koşulların zorlaşması karşısında sürdürülebilirlikleri riske girdi. Yılın ilk 6 ayında tasfiye kararı alan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16 arttı. Tasfiye kararı alan şirket sayılarına yıllık olarak bakıldığında artış eğilimi daha da belirgin olarak ortaya çıkıyor. Haziran 2020 itibarıyla yaklaşık 13 bin olan yıllık tasfiye kararı sayısı Haziran 2021'de 15 bin 476'ya, Haziran 2022'de 19 bin 755'e ve Haziran 2023'te ise 23 bin 689'a yükseliyor.

Bu yılın ilk altı aylık döneminde kapanan şirket sayısı yüzde 4,7 azalsa da tasfiye kararlarındaki bu artış, 'önümüzdeki süreçte bir şirket kapanma dalgası mı gelecek' endişelerini artırıyor. Yanı sıra şahıs şirketlerinde kapanışların ocak-haziran döneminde yüzde 16,2 yükselmesi küçük firmaların kırılganlıklarının arttığına da işaret ediyor.

TOBB'un her ay açıkladığı kurulan ve kapanan şirket istatistikleri ekonomik görünüme ilişkin önemli sinyaller veriyor. Buna göre, yılın ilk 6 ayında kurulan şirket sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 3,6 azalırken, söz konusu dönemde kapanan şirket sayısı da yüzde 4,7 azaldı. Gerçek kişi ticari işletmelerinde son duruma bakıldığında, kurulan şahıs şirketi sayısı aynı dönemde yüzde 16 oranında azalırken, kapanan şahıs şirketi sayısı da ilgili dönemde yüzde 16,2 arttı.

Girişimcilerin iştahı azaldı

Yılın ilk 6 ayda kurulan şirket sayısındaki yüzde 3,6 oranında azalma, girişimcilerin tedirginliğinin arttığını ve iştahının azaldığını ortaya koyarken, bu eğilim orta ve uzun vadede istihdam kayıplarına da sebep olabilir. Kapanan şirket sayısında ocak-haziran döneminde yaşanan yüzde 4,7 oranındaki azalmaya karşın verilerin detayında paylaşılan tasfiye kararı alanların sayısı ekonomik görünüme ilişkin önemli bir detayı da saklıyor. Türkiye’de KOBİ’lerin büyük kesiminin ticari faaliyetlerini dış kaynakla sürdürdüğü dikkate alındığında, finansmana erişim noktasında yaşanan sıkıntılar şirketlerin tasfiyeye girme süreçlerine katkı yaptı. Geçen yılın ilk 6 ayında tasfiye kararı sayısı 10 bin 291 iken, bu sayı 2023’n ilk 6 ayında yüzde 15,7 artarak 11 bin 905’e ulaştı. Finansmandaki sıkıntılar işletme sermayesi zayıflayan şirketlerin sürdürülebilirliğini olumsuz yönde etkilerken, tasfiye kararlarındaki artış önümüzdeki dönemde şirket kapanışlarının daha da hızlanacağı mesajını veriyor. Zira bir süredir piyasada ‘kepenkleri indirme furyasının’ yaşanacağı endişeleri söz konusu.

En fazla tasfiye İstanbul’da

Tasfiyelerin illere göre dağılımına bakıldığında, tasfiye başvuru sayılarının şehirlerin ekonomik büyüklükleriyle paralel olduğu görülüyor. İlk 6 ayda en fazla tasfiye kararı 5 bin 632 ile İstanbul’da alınırken, bu sayı geçen yılın aynı döneminde 5 bin 35 idi. Tasfiyelerde İstanbul’u 1045 başvuru ile Ankara takip etti. Ankara’da da geçen yıla göre tasfiyelerin yüzde 8 arttığı görülüyor. Bu iki ile sırasıyla İzmir, Bursa ve Kocaeli izliyor.

Küçükler daha da kırılğanlaştı

şahıs şirketleri ile özellikle çalışan sayısı 1-10 arasındaki küçük işletmelerin kırılğanlıklarının son 2 yılda ciddi anlamda arttığı biliniyor. Finansman yükünü kaldıramayan şahıs şirketlerinde kurulan işletme sayısı Ocak-Haziran 2023 döneminde geçen yılın aynı döneminde yüzde 16 oranında azalarak 10 bin 651’e düştü. İlgili şirket türünde kapanan işletme sayısı da arttı. İlk 6 ayda kapanan şahıs şirketi sayısı yüzde 16,2 artarak 13 bin 151’e ıktı.

■ En fazla kapanan şirket inşaat sektöründe

Kapanan şirketlerin faaliyet alanlarına mercek tutulduğunda, tüm şirket türlerinde kapananların en fazla faaliyet gösterdiği alanın ‘ikamet amaçlı olan veya ikamet amaçlı olmayan binaların inşaatı’ olduğu görülüyor. Bunu anonim şirketlerde elektrik enerjisi üretimi, limited şirketlerde lokantalar ve seyyar yemek hizmeti, şahıs şirketlerinde de belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalarda gıda, içecek veya tütün ağırlıklı perakende ticaret faaliyeti izledi. En çok kapanış yaşanan üçüncü faaliyet alanı ise anonimlerde bilgisayar programlama olurken, limitedlerde belirli bir mala tahsis edilmemiş mağazalardaki toptan ticaret, şahıs şirketlerinde de posta yoluyla veya internet üzerinden yapılan perakende ticaret oldu.

Erdoğan: Barışı getirecek adımlar atılmadığı gibi halen ateşe körükleniyor

Tahıl Koridoru ile ilgili gelişmeleri değerlendiren Erdoğan, "Afrikalı kardeşlerimizin tahıl ürünlerine erişimi noktasında bizim gibi Sayın Putin de hassasiyet gösteriyor. Bu konuda ortak bir paydada buluşabileceğimize inanıyorum" dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ndeki 14'üncü Büyükelçiler Konferansı'nda katılımcılara seslendi.

Erdoğan, "Üç kıtanın kalbinde yer alan Türkiye, hadiseleri tribünden seyredemez. Sahada ve masada güçlü olmak bizim için tercih değil mecburiyettir." dedi.

"Türkiye, uluslararası ilişkilere damgasını vuran, birçok kritik başlıkta dahli aranan, tavrı yakından takip edilen oyun kurucu bir ülke haline gelmiştir." diyen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Libya'da meşru hükümetten yana müdahalemiz, bu ülkenin bölünmesinin önüne geçmiştir. Can Azerbaycan'la sergilediğimiz dayanışma sayesinde hem 30 yıllık işgalin ardından Karabağ özgürlüğüne kavuşmuş hem de Güney Kafkasya'da kalıcı barış ve istikrar adına önemli bir fırsat yakalanmıştır. Suriye'nin kuzeyine yönelik hareketlerimiz güney illerimizin güvenliğini teminat altına almanın yanında terör devleti kurma heveslerini de kursaklarda bırakmıştır. Irak makamlarıyla eşgüdüm içinde yürüttüğümüz operasyonlarımızla bölücü terör örgütüne tarihinin en ağır darbesini indiriyoruz. Kuzey Irak'ta teröristler tarafından alçakça şehit edilen diplomatımız Osman Köse'nin kanını yerde bırakmadık. Irak'la birlikte Türkiye'nin de toprak bütünlüğünü tehdit eden terör belasını ortadan kaldırıncaya dek bu

operasyonlarımız sürecektir. Irak ve Suriye istikrara kavuştukça sığınmacıların gönüllü, güvenli ve onurlu geri dönüşleri de hızlanacaktır."

"Karadeniz girişimi ile çözüm bulmaya çaba harcadık"

Türkiye'nin, Ukrayna savaşındaki tutumunun tüm dünyanın takdirini topladığını anlatan Erdoğan, "Türkiye ilk günden itibaren takındığı dengeli ve hakkaniyetli tavırla bu krizin çözümünde anahtar ülke rolünü üstlenmiştir. Bu süreçte ne muhalefetin 'Türkiye dışlanacak, Türkiye yalnız kalacak' eleştirilerine kulak astık ne de birilerinin savaş vagonuna gözü kapalı bir şekilde atladık. Savaşan tarafları ilk kez aynı masa etrafında bir araya getirdiğimiz İstanbul sürecinin yanı sıra esir takasları ve Karadeniz girişimi ile çatışmalara çözüm bulmaya, akan kanı durdurmaya çaba harcadık." ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin gayretleri neticesinde iki kez uzatılan Karadeniz Tahıl Girişimi'nin yüz binlerce insanın hayatına mal olabilecek bir gıda krizinin önüne geçtiğine dikkati çeken Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"17 Temmuz itibarıyla askıya alınan girişimin, kapsamı genişletilerek tekrar uygulanması için temaslarımız devam ediyor. Geçen hafta Sayın Putin ile yaptığımız telefon görüşmesinde, Rusya'nın talep ve beklentilerini ilk elden tekrar öğrenme fırsatını bulduk. Afrikalı kardeşlerimizin tahıl ürünlerine erişimi noktasında bizim gibi Sayın Putin de hassasiyet gösteriyor. Bu konuda ortak bir paydada buluşabileceğimize inanıyorum. Şüphesiz bu sorunun daha fazla çıkmaza girmeden çözümü, batılı ülkelerin sözlerini yerine getirmelerine bağlıdır. Geride bıraktığımız dönemde ahde vefa ilkesi maalesef gözetilmedi. Karadeniz girişimi ile oluşan olumlu atmosferi, önce ateşkesle ardından kalıcı barışa tahvil edecek diplomatik adımlar atılmadı. Bunlar yapılmadığı gibi halen ateşe körükle gidiliyor."

"Husumetleri büyütme derdinde değiliz"

Türkiye olarak daha fazla savaş, kan ve gözyaşı görmek istemediklerini vurgulayan Erdoğan, şunları kaydetti:

"Savaşın Karadeniz'e yayılması tüm bölgemiz için tam anlamıyla bir felaket olacaktır. Montrö Boğazlar Sözleşmesi'ni titizlikle uygulayarak şimdiye kadar böyle bir trajedinin yaşanmasına müsaade etmedik. Bundan sonra da gerilimi düşürmek, her iki tarafın da bu girdaptan çıkışını temin için samimiyetle çalışmayı sürdüreceğiz. Türkiye Yüzyılı olarak sembolleştirdiğimiz yeni dönemde hedefimiz, ülkemizin etrafında bir barış, istikrar ve refah kuşağı tesis etmektir. Diyalog ve diplomasi bizi bu hedefe taşıyan en önemli iki aracımız olacaktır. Her zaman söylüyorum, sıkılı yumruklarla musafaha yapılmaz. Kimseyle kavga peşinde, husumetleri büyütme derdinde değiliz. Bilakis dostlarımızın sayısını daha da artırma derdindeyiz. Bizim kimseyle, özellikle komşularımızla çözülemeyecek hiçbir meselemiz yoktur. Herkesle görüşmeye, konuşmaya, karşılıklı adımlarla ortak bir noktaya buluşmaya varız ve hazırız."

TEPAV: Perakende güveni temmuzda geriledi

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Perakende Güven Endeksi (TEPE), bu yılın temmuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre 10,5, bir önceki aya göre ise 7 puanlık düşüşle -16,4 puan değerini aldı.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Perakende Güven Endeksi (TEPE) 2023 yılı Temmuz ayı sonuçları açıklandı. Buna göre, TEPE değeri, Temmuz ayında -16,4 puan değerini alarak geçen yılın aynı dönemine göre 10,5 puan, geçen aya göre 7 puan azaldı. TEPE değerinin aylık değişiminde geçen 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki 0,8 puanlık ve gelecek 3 aya ilişkin satış beklentisi göstergesindeki 12,1 puanlık kötüleşme etkili oldu. Diğer taraftan, mevcut stok düzeyinin normalin üzerinde olduğu yönündeki 8,2 puanlık değişim endekse olumsuz yansıdı.

İşlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı düştü

TEPE anketine katılan perakendecilerden geçen 3 ayda işlerin durumunun iyileştiğini belirtenlerin oranı Temmuz 2023'te yüzde 5,7'den yüzde 0,6'ya, gelecek 3 ayda işlerinde iyileşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 15,1'den yüzde 5,8'e geriledi. Diğer taraftan, gelecek 3 ayda satış fiyatında artış bekleyen perakendecilerin oranı yüzde 95,6'dan yüzde 98,5'e yükselirken düşüş bekleyen olmadı.

En fazla artış İstanbul, Batı Marmara ve Ege’de

Bölgeler bazında incelendiğinde ise temmuz ayı perakende güveninde en fazla artış İstanbul, Batı Marmara ve Ege bölgelerinde gözlenirken Güneydoğu Anadolu ve Ortadoğu Anadolu’da geriledi, Doğu Karadeniz ve Kuzeydoğu Anadolu bölgelerindeki artışlar da ortalamanın gerisinde kaldı.

Elektrikli ev aletlerinde ortalamanın üzerinde değişim

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Temmuz 2023’te, geçen yılın aynı dönemine göre “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki değişim ortalamanın üzerinde gerçekleşirken “motorlu taşıtlar”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ise ortalamanın altında değer aldı.

AB’de perakende güveni arttı

Mart 2022’den bu yana olumsuz görünüm gösteren ve negatif değerler alan AB-27 Perakende Güven Endeksi, Temmuz 2023’te de -3,9 puan değerini aldı. Değişim, bir önceki aya göre 1,4 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 2 puan yükseliş yönünde oldu. Öte yandan, Kasım 2022’de tekrar negatif değer alan TEPE, Temmuz ayında negatif alanda kaldı.

Türkiye'den 'beyin göçü' alarm veriyor

Almanya Federal Göç ve Mülteci Dairesi'nin temmuz ayına dair iltica başvuru rakamlarından Türkiye'ye yönelik dikkat çeken sonuçlar çıktı. Suriye, Afganistan ve Türkiye vatandaşlarının ilk sırada yer aldığı başvurularda en çarpıcı artış Türkiye'den oldu. Ocak-Temmuz ayları arasında Türkiye'den toplam 23 bin 846 iltica başvurusu yapıldı. Geçen yılın aynı dönemine göre başvurular yüzde 202.9 arttı. Almanya'da Türkiye'den iltica başvurularına yüzde 15'lik bir kabul oranı var.

Almanya Federal Göç ve Mülteci Dairesi (BAMF) Temmuz ayına dair iltica başvuru rakamlarını açıkladı. Buna göre bu yılın ilk yedi ayında Almanya'ya yapılan iltica başvuruları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 78 artış kaydetti. Daire'ye sadece Temmuz ayında 23 bin 674 iltica başvurusu yapıldı. Geçen yılın Temmuz ayına göre ise bu rakam yüzde 79 fazla.

Ocak ayından Temmuz sonuna kadar yapılan iltica başvurularının toplam sayısı 188 bin 967 olarak açıklandı. Başvurularda Suriye, Afganistan ve Türkiye vatandaşları ilk sırada yer alıyor. En çarpıcı artış Türkiye'den yapılan başvurularda gözlemlendi. DW Türkçe'nin aktardığına göre; Ocak-Temmuz ayları arasında Türkiye'den toplam 23 bin 846 iltica başvurusu yapıldı. Böylece geçen yılın aynı dönemine göre başvurular yüzde 202,9 arttı. Türkiye'den Almanya'ya yapılan iltica başvurularından şu ana dek 12 bin 174'ü karara bağlandı. BAMF'ın verilerine göre Türkiye'den iltica başvurularında kabul oranı yüzde 15'e tekabül ediyor.

TÜRKİYE SAVAŞTA YIKILAN SURİYE'Yİ TAKİP EDİYOR

Almanya'ya iltica başvurularında Suriye başı çekiyor. Bu yılın ilk yedi ayında Suriye'den yapılan başvuruların sayısı 52 bin 690 olarak açıklandı. Suriye'yi 32 bin 826 ile Afganistan, 23 bin 846 ile Türkiye, 7 bin 113 başvuru ile İran ve 7 bin 167 başvuru ile Irak takip ediyor.

Federal Göç ve Mülteci Dairesi'nin yıllık raporuna göre 2022 yılında Almanya'da iltica başvurularında 70 bin 976 başvuruyla yine Suriyeliler ilk sıradaydı. İkinci sırada 36 bin 358 kişiyle Afganistan vatandaşları, üçüncü sırada ise 23 bin 938 kişiyle Türk vatandaşları yer almıştı. İltica başvurularında bu üç ülkeyi 15 bin 175 başvuruyla Irak ve 7 bin 963 başvuruyla Gürcistan takip etmişti.

‘Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden...’

Alaattin AKTAŞ

09 Ağustos 2023 Çarşamba

Ahmet Haşim ne güzel yazmış; “**Ağır ağır çıkacaksın bu merdivenlerden**” diye başlayarak... Ağırıklı yorum, ünlü şairin “**Merdiven**” ile akşamı ve güneşin batışını anlattığı yönündedir. Akşam ve güneşin batışının verdiği hüzün...

★ ★ ★

Sular sarardı yüzün perde perde solmakta

Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta

★ ★ ★

Konumuz tabii ki ne şiir, ne de bu konuda bir şeyler yazmak benim haddime. Ama doların seçimden sonraki seyrini grafik haline getirip bakınca ortaya çıkan merdiven beni aldı Ahmet Haşim’in şiirine götürdü.

Bizde merdiveni çıkan dolar gibi görünüyorsa da aslında gördüğümüz Türk parasının değer kaybı. Bir dolar alabilmek için ne kadar TL veriyoruz, işte o tutar basamak basamak çıkıyor.

Nereye kadar mı çıkacak? En çok merak edilen de o ya zaten...

Sorular, sorular...

Nereye kadar?

Bu gidiş nereye?

Bunlar kadar önemli bir başka soru:

Doların böyle merdiven biçiminde yükselmesi normal mi?

Dolarda örneğin 1 Haziran'dan 13 Haziran'a kadar bir yükselme olmuş, yani paramız değer yitirmiş. Niye olduğunu boş verelim ama bu olmuş.

İyi güzel de 13 Haziran'dan 23 Haziran'a kadar niye yatay bir seyir oluşmuş! Bu dönemde Türkiye ekonomisinde bir iyileşme mi yaşanmış, algı mı değişmiş, ne olmuş?

Dedim ya hep merdiven oluşumu... 23 Haziran'dan sonra yine bir çıkış ve 4 Temmuz'a gelmiş. Bu arada hangi gösterge bozuldu da TL değer yitirdi?

Böyle böyle geliyoruz. Kötü bir ustanın elinden çıkmışa benzeyen ve her basamağı birbirine eşit olmayan bir merdivenle...

Uzunluklar farklı

1 Haziran'dan sonraki dönemde oluşan merdivende basamak yüksekliği ile basamak uzunluğu tabii ki çok farklı. Bizi daha çok ilgilendiren de basamak uzunluğu, yani doların ne kadar süreyle yatay kaldığı.

Basamak uzunluğu giderek artıyor.

13-23 Haziran arası 10 gün, 4-18 Temmuz arası 14 gün, 19 Temmuz-8 Ağustos arası ise 19 gün sürmüş ve o son dönem hala devam ediyor.

Merdiveni giderek uzatıyoruz ve yine dönüp dolaşıp aynı sorular geliyor akla:

“Ne yapıyoruz da döviz yatay seyrediyor?”

-Faizi çok artırdık da döviz gözden mi düştü?

-Yurt dışından milyar milyar döviz geldi de vatandaş birden sevinç şokuna girmesin(!) diye bu gizli mi tutuluyor?

-Yok eğer eskiden olduğu gibi gizli gizli döviz işleri çeviriyorsak bu görev değişikliği operasyonlarına niye giriştik?

Ağustos aylarının kerameti!

Ortada Türk parasının değer yitirmemesi için geçerli hiçbir sebep yok. Enflasyon tahmini yüzde 58'e çıkmışken Türk parası da buna paralel ölçüde değer yitirir, bundan doğal bir durum olamaz.

Ama “**Enflasyon artsın, biz döviz tutalım**” diyebilirsiniz, bu da bir tercihtir; yanlıştır ama bir tercihtir ve sonuçları olacaktır.

Döviz okunu yayda tutmaya çalışmanın bir bedeli var ve bunu geçmişte denedik, yaptık da ama o ok yaydan öyle bir fırladı ki elimizi bile parçaladı.

Şimdi de aynısını mı yapıyoruz?

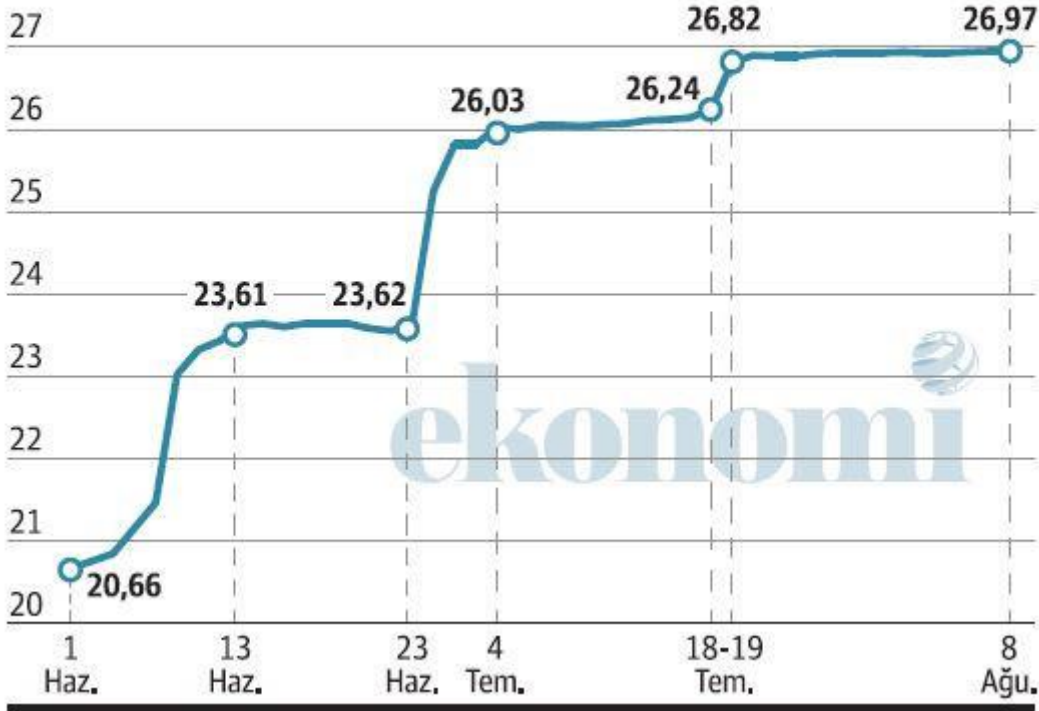
Aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar mı bekliyoruz?

Yoksa 2023 seçimleri gözetilerek 2022 ağustosundan itibaren uygulanan kuru tutma politikasının zamanı değiştirilmiş versiyonu mu gündemde? Bu kez de 2024 seçimlerini gözeterek 2023 ağustosunda yeni bir kuru tutma politikası mı gütmeye başladık?

Ne demişler, hiçbir uçak havada kalmaz!

Önemli olan yere nasıl indiğidir!

Kim demiş yeni buluşlara imza atamayız; işte dolarda merdiven yöntemini icat ettik! (\$/TL)

Krediler tüketiciye de sanayiciye de pahalandı

Naki BAKIR

09 Ağustos 2023 Çarşamba

Seçimlerin ardından geçen yaklaşık iki ayda faizler ihtiyaç kredisinde 6,5, taşıt kredisinde 10,5, konut kredisinde 14,7 ve ticari kredide 9,10 puan yükseldi.

Seçimlerin ardından göreve başlayan yeni ekonomi yönetiminin, iç talebi körükleyerek cari açığı ve enflasyonu azdırıcı etki yapan kredi genişlemesinin önüne geçmek amacıyla uygulamaya koyduğu sıkılaştırma politikası sonuçlarını veriyor.

Bu paralelde bankaların gittiği faiz artırımları ile artan maliyet nedeniyle hem tüketici hem de ticari kesimin kredi kullanımı zorlaşıyor. Merkez Bankası'nın bankalarca açılan kredilere uygulanan ağırlıklı ortalama faiz oranlarına ilişkin veri setine göre, seçimlerin ardından geçen yaklaşık iki ayda faizler ihtiyaç kredisinde 6,5, taşıt kredisinde 10,5, konut kredisinde 14,7 ve ticari kredide 9,1 puan yükseldi.

Bankacılık sektörü kredileri (Milyar TL)							
	29 Temmuz 2022	26 Mayıs 2022	28 Temmuz 2023	İlk 5 değ., %		Son 2 ay değ., %	
				Cari	Reel	Cari	Reel
BİREYSEL	1.530,0	2.068,3	2.252,3	35,2	17,3	8,9	-4,3
Tüketici Kredileri	1.083,4	1.368,9	1.412,5	26,3	9,6	3,2	-9,3
- Konut	360,2	431,6	441,8	19,8	4,0	2,4	-10,0
- Taşıt	49,6	79,4	85,5	59,9	38,8	7,6	-5,4
- İhtiyaç	673,6	857,9	885,2	27,4	10,5	3,2	-9,3
Bireysel Kredi Kartları	446,6	699,4	839,8	56,6	35,9	20,1	5,5
TİCARİ VD. KREDİLER	6.038,3	7.060,6	8.034,8	16,9	1,4	13,8	0,0
TOPLAM KREDİLER	7.568,3	9.128,9	10.287,1	20,6	4,6	12,7	-1,0

Akım veri olarak mayıs ayının son haftasında bankaların yıllık yüzde 39,96 olan ihtiyaç kredilerine uyguladığı faizin ağırlıklı ortalaması, haziranın son haftasında

yüzde 43,96'ya, temmuzun son haftasında yüzde 46,45'e yükseldi. Aynı dönemde taşıt kredilerinin yıllık faizinin ağırlıklı ortalaması yüzde 28,63'ten yüzde 39,13'e, konut kredilerinin de yüzde 19,34'ten yüzde 33,99'a yükseldi.

Ticari kesime kullandırılan kredilerin haziranın son haftasında yüzde 15 olan ağırlıklı ortalama yıllık faizi de temmuzun son haftasında yüzde 24,1'e çıktı. Bankaların son iki aydaki faiz artırımları ile tüketici kredilerinin faizleri 2003, ticari kredi faizleri de yaklaşık olarak 2004 düzeylerine geldi. Bu arada Merkez Bankası, sıkılaştırma doğrultusunda, iç talebi en fazla körükleyen kredi kartlarında aylık faiz oranını yüzde 2,89'a, gecikme faizini de aylık yüzde 2,13'e yükseltti.

Kredilerde son iki ayda reel daralma

Enflasyonla mücadele kapsamında kredi sıkılaştırmasına gidilirken, ilk beş ayda kayda değer bir genişleme yaşanan kredi hacminde, seçimlerden bu yana bankaların frene basması ve faiz artırımlarının da etkisiyle "reel" bazda daralmaya başladı.

**Bankaların haziran
başından bu yana
gittikleri faiz
artırımları ile tüketici
kredilerinin faizleri
2003, ticari kredi
faizleri de yaklaşık
2004 düzeylerine geldi.**

**Bankalar, temmuzda
1 yıla kadar
vadelerdeki mevduata
uyguladıkları faiz
oranlarını 5-9 puan
arasında düşürürken,
1 yılın üzerinde faizi
artırdılar.**

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre, bankacılık sektörü toplam kredi hacmi ocak-mayıs döneminde yüzde 20,6 artışla 9 trilyon 128,9 milyar lira olmuştu. Yüzde 15,26 olan beş aylık enflasyonla indirildiğinde reel kredi genişlemesi ise yüzde 4,6 düzeyinde gerçekleşmişti.

Hacmin büyük bölümünü oluşturan ticari ve diğer krediler bu dönemde cari olarak yüzde 16, ve reel olarak sadece yüzde 1,4 artarken; bireysel borçlanmada reel

genişleme yüzde 17,3'e ulaşmış; özellikle taşıt kredilerinde cari olarak yüzde 59,9, reel bazda yüzde 38,8 ve bireysel kredi kartlarında cari olarak yüzde 56,6, reel olarak yüzde 35,9 genişleme yaşanmıştı.

26 Mayıs ile 28 Temmuz arasındaki dönemde ise enflasyon yüzde 13,78 olurken, yüzde 12,7 cari artışla 10 trilyon 287,1 milyar liraya ulaşan toplam kredi hacminde "reel" bazda yüzde 1 oranında bir daralma yaşandı. Son iki ayda ticari ve diğer kredilerde cari büyüme enflasyonla başa baş oldu, başka deyişle reel bazda değişim yaşanmadı.

Bireysel borçlarda ise cari büyüme yüzde 8,9'da kaldı ve söz konusu hacim reel bazda yüzde 4,3 daraldı. Buna göre bankalar en çok tüketici kredilerinde frene bastı.

Kartla borçlanmaya devam

Bireysel borçlar kapsamında tüketici kredileri daralırken, kredi kartı kullanımında artış devam etti. Seçimlerden bu yana reel olarak konut kredileri yüzde 10, taşıt kredileri yüzde 5,4 ihtiyaç kredileri yüzde 9,3, toplam tüketici kredisi hacmi yüzde 9,3 daralma kaydetti.

Buna karşılık iki ayda yüzde 20,1 artarak 839,8 milyar lira ile ihtiyaç kredisi hacmini yakalayan bireysel kredi kartı borçlarında reel bazda yüzde 5,5'lik bir büyüme yaşandı. Bireysel kredi kartı borçlarının, bankaların toplam kredi stoku içinde 2022 sonunda yüzde 5,9 olan payı, bu yıl temmuz sonunda yüzde 8,2'ye çıktı; bunun etkisiyle toplam bireysel borçların payı yüzde 21,9 oldu.

Mevduat faizinde sert düşüş

Öte yandan dövize yönelik eğilimini kırmak, liralaşmayı artırmak amacıyla başlatılan, dövize endeksli bir TL enstrüman olan Kur Korumalı Mevduatın (KKM) hızla büyüyen hacmi ve olası riskleri tartışılırken, bankalar son bir ayda 1 yılın altında vadelerdeki TL mevduat faizlerini belirgin biçimde düşürdü.

Merkez Bankası verilerine göre bir aya kadar vadeli mevduatın haziran sonunda yüzde 28,45 olan ağırlıklı ortalama yıllık faizi temmuz sonunda yüzde 23,44'e, üç aya kadar vadelinin yüzde 38,45'ten yüzde 29,32'ye, altı aya kadar vadelinin yüzde 27,56'dan yüzde 26,76'ya, bir yıla kadar vadeli mevduatın faizi de yüzde 27,39'dan yüzde 20,19'a düştü. Buna karşılık uzun vadeyi özendirmek amacıyla 1 yıl ve daha uzun vadeli mevduatın artırılan faizi yüzde 17,68'den temmuz sonunda yüzde 18,81'e çıktı.

Abdulkadir Selvi

AK Parti araştırma yaptırıyor

Cumhurbaşkanı Erdoğan seçimi kazandı ama AK Parti oylarındaki gerilemenin nedenlerini tespit etmek için kolları sıvadı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan yüzde 52 oy oranı ile seçimden zaferle çıktı. Ama AK Parti'nin oyları yüzde 35'e geriledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, oylardaki gerilemenin araştırılacağını açıklamıştı. Seçim İşleri Başkanı Ali İhsan Yavuz, seçim sonuçlarına ilişkin kapsamlı bir sunum yaptı. Şimdi ise oylardaki düşüşün nedenlerini tespit etmek için kapsamlı bir araştırma yapılıyor. Seçimi kazanan araştırıyor ama seçimi kaybeden muhalefetin öyle bir çabası yok.

Seçimden bu yana CHP'de ne oluyor? Koltuk kavgası yaşanıyor. Kılıçdaroğlu mu İmamoğlu mu mücadelesi veriliyor. Diğer muhalefet partileri de farklı değil. Muhalefet, biz bu seçimi neden kaybettik sorusunun cevabını araştırmıyor. O nedenle önümüzdeki seçimleri de kaybedecekler.

30 BÜYÜKŞEHİRDE ANKET

AK Parti ilk planda 30 büyükşehirde araştırma yaptırıyor. AK Parti oylarındaki gerilemenin nedenlerini tespit etmeye çalışıyor. 30 büyükşehir bittikten sonra bu kez kalan illerde araştırma yapılacak. Bu araştırmada hangi başlıklar ön plana çıkıyor onları aktaracağım. Ama 7 Ekim tarihindeki AK Parti kongresinden sonra bu kez ikinci bir araştırma için düğmeye basılacak. Belediye başkan adaylıkları için çalışma yapılacaktır.

ÖN PLANA ÇIKAN BAŞLIKLAR

AK parti oylarındaki gerilemenin üç başlığı şöyle:

1- Ekonomi

2- Suriyeli sığınmacılar

3- Değişim talebi

STRATEJİ EKİBİ

AK Parti sadece anket yaptırmıyor. Yerel seçimlerde nasıl bir strateji izlenmesi gerektiği konusunda da kafa yoruluyor. Seçim müziğine kadar planlamalar yapılıyor. Strateji ekibi yerel seçim çalışmalarına başladı.

AKŞENER NEYİ AÇIKLAYACAK

İYİ Parti Sözcüsü Kürşat Zorlu, Meral Akşener'in 26 Ağustos'ta Afyon'da yapacağı konuşmanın, "Siyasette önemli bir başlangıç olacağını" söyledi. İletişimde merak uyandırmak önemlidir. Kürşat Zorlu bunu başardı. Ama altını doldurmak gerekiyor. Eğer büyük beklenti oluşturup sonra o beklentiye karşılık veremezseniz o zaman büyük hayal kırıklığına neden olursunuz.

TEK BAŞINA DİYECEK

Meral Akşener'in yapacağı açıklamaya ilişkin İYİ Parti kulislerini yokladım.

Akşener'in İYİ Parti'nin artık ittifak yapmadan kendi başına yoluna devam edeceğini açıklayacağı söyleniyor. Akşener, "İYİ Parti olarak bundan sonra yolumuza tek başına devam edeceğiz" diyecek. Yerel seçimlerde her yerde kendi adaylarını çıkaracaklarını ilan edecek. Özellikle de CHP ile ittifakın gölgesini üzerinden atmak için köprüleri atacağı ifade ediliyor.

YEREL SEÇİM TEST OLACAK

İYİ Parti ilk andan itibaren yoluna kendi başına devam etse CHP'nin bagajını, HDP'nin gölgesini üstüne çekmese bugün farklı bir yerde olabilirdi. Ama İYİ Parti treni kaçırdı. Buna rağmen Akşener'in "Artık tek başımıza yolumuza devam edeceğiz" çıkışı etkili olur mu? Meral Hanım bu tür iddialı çıkışlar yapıp sonradan tam tersini yaptığı için inandırıcı olmaz. "Kumar masası" diye kalktığı masaya 3 gün sonra oturan Meral Akşener'den söz ediyoruz. Buna benzer onlarca zikzak yaptı. O nedenle ilk günkü kadar heyecan uyandırmaz.

SİYASİ DENGELERİ ETKİLER

Ama siyasette dengeleri etkiler. Özellikle muhalefette hesapların yeniden yapılmasına yol açar. Yerel seçimler bu açıdan bir test olacak. Eğer İYİ Parti, İstanbul ve Ankara'da ittifak yaparsa bu durumda iddialı çıkışı anlamını yitirir. Ama yerel seçimde ittifak yapmazsa testi geçmiş olur.

İMAMOĞLU ŞAKA MI YAPTI

EKREM İmamoğlu, Elazığ'da "İddiayla söylüyorum. Biz 5 yıl bittiğinde, Türkiye

Cumhuriyeti tarihinin en güçlü, en üretken, toplumuyla iç içe en demokratik yönetimi olduğumuzu, rakamlarıyla, istatistikleriyle ortaya koyacağız” dedi.

Bir an şaka yapıyor zannettim.

Törenle metro çukurunu kapat, Çam Sakura Hastanesi’nin yolunu yapma, İstanbul kara teslim olduğunda İngiliz Büyükelçisi’yle balık keyfi yap, İstanbul’u sel bastığında Bodrum’da tatile devam et, deprem bölgesini ziyaret etmek için Elazığ ve Malatya’ya gittikten sonra Palandöken’de kayak keyfi yap. Sonra dön, Cumhuriyet tarihinin en çalışkan yönetimi olduğunu iddia et.

ESERLERİYLE ANILMIYOR

Bedrettin Dalan Haliç’in temizlik projesiyle, Erdoğan susuzluk çeken İstanbul’a su getirmesiyle, çöp sorununu çözmesi ve metroyla anılırdı. Kadir Topbaş yine metro, ulaşım hizmetleriyle anılırdı. Ekrem İmamoğlu hizmetleriyle anılan bir başkan mı? İmamoğlu ile özdeşleşmiş bir eser gösterebilir misiniz? Ekrem İmamoğlu, eserleriyle değil polemikleriyle ünlü bir başkan olmayı tercih etti. Eğer eserleriyle anılan bir başkan olsaydı eller üzerinde cumhurbaşkanı adaylığına taşınır, CHP Genel Başkanlığı için dibi mumlu davetiye ile davet edilirdi.

CHP’li İstanbul Belediye Başkanları toplantısında da ilçe belediye başkanları tarafından, “İstanbul’a ne hizmet yaptın anlat. İlk günden beri cumhurbaşkanı olmak için, CHP Genel Başkanlığı için uğraştın. Bir türlü İstanbul’a odaklanmadır. İstanbul’a hizmet etmedin. O yüzden yerel seçimleri kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyayız” diye eleştirildi.

İmamoğlu’nu dinlerken Ekrem Başkan herhalde şaka yapıyor diye düşündüm.

Esfender KORKMAZ

Sandiğa gitmem diyenler, Venezuela örneğine iyi bakın

Dünya petrol rezervleri sıralamasında ilk üç ülke milyon varil olarak şöyledir;

- Venezuela 303,806,
- Suudi Arabistan 258,500,
- İran; 208,600.

Venezuela'nın dünyanın en yüksek petrol rezervlerine sahiptir ancak, dünyanın en ağır ekonomik, siyasi ve sosyal bunalımını yaşıyor.

Ekonomik sorunlar ağırlaştı.

2020'de GSYH yüzde 30 daraldı. 2021 de yüzde 8 arttı. Vikipedi'ye göre fert başına nominal GSYH 1739 dolardır. Hiper enflasyon yaşıyor. 2023 Haziran ayında yıllık enflasyon oranı yüzde 404,40'tır. (Trading Economics) Hiper enflasyon sonucunda ;2007 yılında 100 bolivar olan bir malın fiyatı 2023 Haziran ayında 344 bin 509 bolivara yükseldi.

Asgari ücret 10 dolardır. (8 kilo makarna)

Halk yoksulluk, yokluk ve yaşam savaşı veriyor. BBC News Venezuela'da yapılan bir anket sonuçlarını yayınladı. Buna göre;

10 kişiden 8'i evinde yeterli gıda olmadığını;

10 kişiden 6'sı yemek alacak parası olmadığı için yatağa aç girdiğini söylüyor.

İlaç sıkıntısı yaşanıyor. Sıtma vakalarında yüzde 50 artış var.

Sosyal sorunlar ağırlaştı.

Venezuela dünyanın en fazla suç işlenen ülkelerinden biridir. Bunun nedeni **“suç örgütlerinin etkinliği, gelir adaletsizliği, rüşvet ve yolsuzluk, adalet sisteminin işlemedeki sorunlar, ekonomik, sosyal ve siyasal kriz”**dir.

Venezuela yaşanmaz bir ülke oldu. 2015’ten bu yana 4 Venezuelalıdan biri ülkesini terk etmek zorunda kaldı. R4V platformu verilerine göre, ülkesini terk eden Venezuelalıların sayısı 6 milyon 805 bin 209 kişidir.

Venezuela halkını bu duruma getiren yine kendisidir.

1.Halk 1998 yılında Hugo Chavez’i başkan seçti. Chavez halka iş değil, para dağıttı. Halk onu dağıttığı sürece seviyordu ve oy veriyordu. Chavez bu yolla, fon kurarak Petrol gelirlerini parlamento denetimi ve bütçe dışına taşıdı. Yargı bağımsızlığını kaldırdı. Muhalefeti ve basını susturdu. Toplumda kamplaşma yarattı.

Chavez kendi propagandasını yaparken **“Mücadele Chavez yanlıları ile karşıtları arasında değildir. Vatanseverlerle, vatan düşmanları arasındadır”** diyordu.

Yerine vekil bıraktığı kamyon şoförü Maduro şaibeli bir seçimle geldi. Yandaş Medya oluşturdu. Popülizmi tırmandırdı. 20 milyon kişiye 120 ton gıda kolisi dağıttı.

Venezuela halkı kısa dönemli çıkar ve popülizm uğruna kendi geleceğini mahvetti.

Biz toplum olarak bu popülizmden ders çıkarmalıyız. Yardım yerine iş talep etmeliyiz. Demokrasi talebimiz olmalı ve siyasi partileri demokrasi için zorlamalıyız.

2. Venezuela’da 2015 Milletvekili seçimlerinde muhalefet önemli bir seçim zaferi kazandı ve meclis çoğunluğunu aldı. Ertesi sene aynı Meclis Muhalefetin görevden alınması ve sonraki başkanların görev süresinin kısaltılması için karar aldı. Ancak bu karar, bizdeki yüksek seçim kurulu karşılığı olan Ulusal seçim konseyi tarafından durduruldu. Arkasından Maduro yanlısı yüksek mahkeme 2017 ‘de meclisin yasama yetkisini kaldırdı ve bu yetkiyi kendisinin kullanacağını açıkladı. Ayrıca Milletvekillerinin dokunulmazlığı kaldırıldı.

Milyonlarca insan sokağa çıktı ve binlerce insan öldürüldü.

Maduro Anayasanın değiştirilmesi ve yeni bir kurucu meclis kurulması için referanduma gitti. Muhalefet referandumu boykot etti. Seçmenin üçte ikisi seçime gitmedi. Böylece Maduro seçmenin üçte biri tarafından kendi meclisini kurdu.

Eğer seçmen referandumu boykot etmeseydi, Maduro kendi meclisini kuramayacaktı.

Bugün Türkiye’de CHP seçmeninin en az yarısı, CHP’de genel başkan değişmezse sandığa gitmeyeceğini söylüyor. Genel başkanın anket yaptırıp halkın bu isteğine uyması gerekir. Seçmenin de her şart altında seçimlere katılması gerekiyor. Aksi halde ekonomik, sosyal ve siyasi kaos tırmanırsa sorumlusu hem sayın Kılıçdaroğlu, hem de seçime katılmayan seçmen olacaktır.

İbrahim Kahveci

Emekliler nasıl susturuldu?

Taban sınıf politikası nedir?

En alt ama kalabalık kesime 'en düşük maaş' düşüncesi ise bir şeyler verirsiniz ama ortalamada adaletin kaybolduğu yönetim biçimidir.

Bunun en güzel örneği emeklilerdir.

En düşük emekli maaşına verilen zamlar yanında ortalama emekli maaşı eritildikçe eritildi. Ve de kimseden pek ses çıkmaz oldu.

Önce şunu belirtelim: Türkiye'de emeklilik sistemi felaket ötesi bir durumdadır. Hiç kimse ödediği prime, çalıştığı süreye ve emekli maaşı alacağı zamana bakılmadan darmadağınık şekilde hak edilen emekli maaşını alamamaktadır.

Toplamda ödenen emekli maaşı hala yüksektir ama hakkaniyet olmadığı için herkes adeta sürünmektedir. (Kısa süre çalışıp erken emekli olup en düşük maaştan zam alanlar hariç)

Bir hesaplama ile durumu izah edelim:

2009 yılı... 9 milyon 174 bin emekli yılda 68,6 milyar lira maaş alıyordu. Emeklinin aylık ortalama maaşı 623 liraya eşit geliyor.

Bakın o tarihte asgari ücret 527 lira... Yani bir emekli ortalama olarak asgari ücretten yüzde 18,2 daha yüksek maaş alıyordu.

Mayıs 2023: 14 milyon 726 bin emekli 5 ayda 491,8 milyar lira maaş aldı. Buna göre emeklinin aylık maaş ortalaması 6.680 lira...

O tarihte asgari ücret 8.506 lira.

09.08.2023

Bu ne demek?

2009 yılında asgari ücretten yüzde 18,2 daha fazla ücret alan emekli 2023 yılında asgari ücretten yüzde 27,3 daha düşük maaş alır duruma gelmiş.

Veya hesabı şöyle yapalım:

Emeklinin 2009 yılı asgari ücrete oranla maaşı şu olmalıydı: $8.506 \times 1,18 = 10.056$ TL (Asgari ücretin yüzde 18,2 üzeri)

Ama emeklinin 2023 ilk yarı maaşı: 6.680 TL... O zaman alması gereken maaş (10.056 TL) ile aldığı maaş arasında tam 3.376 lira fark var. İşte bu maaş farkı emeklinin aldığı maaşın yüzde 50'si etmektedir.

Asgari emekli maaşı artırılıyor ama toplamda emekli maaşı düşürülerek bir toplum nasıl susturulmuş oluyor. Ya da seçimler nasıl kazanılıyor... İşte size bir örnek budur.

En alttaki çoğunluğa üstten alıp veriyorsunuz ve o çoğunluk oylamada haklı olarak karar verici oluyor.

Peki bu işin adaleti var mı? Çok pirim ödeyenler ve çok çalışanlar ne olacak? Veya sistemin diğer hakkaniyet dışı uygulamaları...

Şimdi diyecekler ki "Biz emekli maaşlarına enflasyonun üzerinde zam veriyoruz". Evet doğru...

2009-2023 toplam enflasyon %669... Oysa aynı dönemde ortalama emekli maaşları %972 artışla enflasyonun çok daha üzerinde yükselmiş.

Ama durum öyle kağıt üzerinde olduğu gibi durmamış.

Mesela aynı dönemde açlık sınırı %1204 artış göstermiş. Açlık sınırı dikkate alınarak artırılan asgari ücret ise %1512 yükselmiş. O nedenle emekli maaşları hem asgari ücrete göre yüzde 50 eridi hem de açlık sınırına göre düştü...

Burada iki temel nokta var: 1- TÜİK enflasyonu ne kadar gerçek...Ki emeklinin maaşı enflasyonun üzerinde artsa bile emeklinin maaş oranı çok hızlı geriliyor. 2- Emeklilerin temel tüketimi olan gıda fiyatları emekli zamlarının bile çok üzerinde artış gösterdi.

09.08.2023

İşin özeti: Hiçbir hakkaniyet ilişkisi olmayan Türkiye'deki emeklilik sistemi ve emekliler mevcut sistemin devamı halinde kaybetmeye mahkumdurlar. Verilen ve verilecek her zam daha yüksek enflasyon ile mutlaka geri alınacaktır.

Çünkü sistem felaket ötesi bir durumda... Ve asıl tehlike gelecek yıllar için söz konusudur. Emekli maaşları giderek daha fazla baskılanacaktır.

EYT diye tutturacağımıza sistemi düzeltelim diye tuttursaydık bunlar başımıza gelmezdi... Bilmem anlatabildim mi?

Geçmiş olsun...